

КЛАСИФІКАЦІЯ СИЛОВИХ КИСТЬОВИХ ФУНКЦІЙ В ПРЕДМЕТНО-ПРАКТИЧНІЙ ДІЯЛЬНОСТІ ДОШКІЛЬНИКІВ

В статті зроблена спроба систематизувати та класифікувати арсенал основних силових кистьових функцій у дошкільників з орієнтацією на їхню предметно-практичну діяльність. На основі аналізу літературних джерел та особистого багаторічного досвіду спостереження було створено робочу класифікацію силових кистьових функцій у дошкільників старшого віку. Доведена значимість першочергового формування та корекції саме силових функцій кисті в загальному психофізичному розвитку дошкільників. Дана детальна характеристика кожної функції як з історичної позиції (філогенетичний аспект), так і в ракурсі сучасної її актуальності. Особлива увага була приділена опорній функції верхніх кінцівок – саме вона, на погляд автора, є основою в становленні опорно-рухової системи дитини в період раннього онтогенезу і стимулює розвиток скелета та вертикалізації тіла до ортоградного положення. Представлена логічна послідовність формування силових кистьових функцій у біологічно зумовленому філогенетично-онтогенетичному ланцюжку.

Показано зв'язок кожної з силових кистьових функцій з актуальним для людини (дитини) видом предметно-практичної діяльності. Коротко окреслено перспективні шляхи розвитку, формування та корекції кожної з зазначених силових функцій.

У висновках автором наводиться орієнтовна робоча класифікація силових кистьових функцій людини: опорна, підтримуюча, ресорна, балансувальна-нижня, балансувальна-верхня, гребкова (плавникова), блокуюча, поштовхова, ударна, крокова, перекаста, захисна, страховочна, захоплююча, кидкова. Далі було актуалізовано лише ті основні силові функції кистей, які необхідно розвивати у дошкільників для їхнього повноцінного психофізичного розвитку та подальшої успішної соціалізації.

Перспективи дослідження силових кистьових функцій у дошкільників знаходяться у розробці методики діагностування цих функцій та методичного арсеналу їхнього подальшого розвитку та корекції.

Ключові слова: силові кистьові функції, предметно-практична діяльність, дошкільники, класифікація, корекція.

Вже давно відомо значення руки, кисті для стимулювання дозрівання нервових структур головного мозку. Всім знайомий вислів І. М. Сеченова «Рука людини є додатковим органом її мозку, винесеним на периферію!». В низці досліджень фахівців доводився позитивний вплив предметно-маніпулятивної діяльності на моторний розвиток дітей [2; 3; 4; 5; 7], на їхній мовленнєвий розвиток [6., с. 224]. Крім того, завдяки унікальним властивостям кистей дитина опановує край важливу предметно-практичну діяльність, яка є однією з провідних видів діяльності дошкільників. В новій редакції Базового компоненту дошкільної освіти (2021) вказано: «Ключові для дошкільної освіти компетентності дитини (рухова і здоров'язбережувальна, особистісна, **предметно-практична та технологічна** (виділено мною – В. К.), сенсорно-пізнавальна...) та інші [1., с. 5]. Цікаво, що перераховані вище компетентності в значному ступені залежать від сформованості у дітей дошкільного віку саме кистьових функцій.

В Базовому компоненті дошкільної освіти ми знаходимо загальні положення з цього приводу: «Предметно-практична, технологічна компетентність – здатність дитини реалізовувати творчі задуми з перетворення об'єктів довкілля з використанням різних матеріалів, що спираються на обізнаність із засобами та предметно-практичними діями, з допомогою дорослого чи самостійно у процесі виконання конструктивних, технічно-творчих завдань, завдань з моделювання» [1., с. 9]. І далі, в розділі «навички»: «володіє видами предметно-практичної діяльності: конструювання (з будівельного матеріалу, з паперу (оригамі, паперопластика), з природного матеріалу, з деталей конструкторів тощо)...» [1., с. 10].

Всі ці можливості, а також багато інших, в левовій частині залежать від сформованості основних кистьових функцій у дітей, зокрема функцій, пов'язаних із силовими здібностями та проявами кистей. Нам не вдалося знайти в доступній літературі інформації про класифікацію силових кистьових функцій у дітей дошкільного віку в контексті їхньої предметно-практичної діяльності. Це і зумовило **актуальність** виконаного дослідження.

Мета дослідження – на основі аналізу літературних джерел, а також особистого багаторічного педагогічного досвіду систематизувати та класифікувати основні силові кистьові функції у дітей дошкільного віку в контексті реалізації ними предметно-практичної діяльності.

На наш погляд, в ранньому онтогенезі дитини першочерговою з силових функцій кистей є опорна функція, яка лежить в основі опорної спроможності верхніх кінцівок немовля. На значимість формування опорних реакцій у психофізичному розвитку дітей раннього віку постійно вказував у своїх розробках Глен Доман з колегами [2., с. 336], вважаючи різні види повзання дуже ефективним засобом стимулювання як долонь (верхніх кінцівок в цілому), так і нервово-координаційних структур головного мозку. Ми також вважаємо, що дана функція є провідною, пусковою на перших етапах розвитку новонародженого, немовляти і дитини раннього, а потім і дошкільного віку, а тому пропонуємо розпочати класифікацію саме з неї.

Опорна. Загальновідомо, що саме за рахунок твердої опори і виникаючих при взаємодії з нею рук *опорних реакцій* можливий повноцінний фізичний розвиток дітей. Скелет дитини багато в чому якраз і формується завдяки наявності різних видів опори, діючої сили тяжіння і ручної рухової активності дітей [2., с. 336]. Особливо це помітно при переході дитини від положення лежачи на спині до положення лежачи на животі, формуванні опорно-випрямних реакцій рук і вертикалізації голови по серединній лінії. До того ж, на тенарі (пагорбі Венери) під великим пальцем знаходиться основна точка стимулювання серцевої діяльності (з системи Су-Джок) – при здійсненні опорних ручних дій вона постійно подразнюється і забезпечує тим самим хороший рівень діяльності серцево-судинної системи, яка життєво важлива для дитини, що розвивається.

Підтримуюча. Ця функція завжди була необхідна людині для підтримування знизу піднятих над головою відносно важких предметів. Наочно це можна проілюструвати на прикладі міфічних атлантів, які тримають небо на своїх кам'яних руках. Такі атланти часто використовувалися в архітектурі для прикраси фасадів і конструктивної підпірки арок і балконів в будівлях.

У сучасному побуті ця функція реалізується при піднятті будь-якого предмета на висоту вище голови: книгу на полицю, коробку з пілососом в шафу, банку на поличку на кухні і т. п.

В основу розвитку даної функції можуть бути покладені вправи по утримувannya і / або вижимання різних предметів однією і / або двома руками у вихідному положенні лежачи на спині (виходячи з феномена «двох глечиків»).

Ресорна. Ця функція доповнює і продовжує опорну функцію кисті. Наявність на долоні руки природної увігнутості (кисть – *vola*, від лат. – човен) при взаємодії дитини з опорою дозволяє забезпечити *м'яку амортизацію* виникаючих ударно-струшуючих впливів, що щадить скелет малюків і робить їх фізичний розвиток більш комфортним. Таким чином дитина більш м'яко, обережно і коректно осягає оточуючий її матеріальний світ, особливо світ нижньої опори (підлогу). Арнольд Гессел, який присвятив свої дослідження розвитку малюків, якось зауважив, що «підлога – це атлетичний манеж для дитини». Він вважав підлогу, на якій, головним чином, і реалізуються різні види повзання, основним засобом для максимального фізичного розвитку дитини, розуміючи, що головним при цьому є те, що в результаті такого рухового розвитку мозок дитини також розвивається швидше [2., с. 336].

Перспективи розвитку і корекції даної функції необхідно пов'язати з вправами в упорі лежачи на нестандартних опорних поверхнях, а також із застосуванням спеціальних ручних пристосувань (ступалок).

Балансувальна-нижня. Здатність дитини *балансувати* при ручній опорі дозволяє їй не втрачати рівновагу, зберігати стійке положення тіла в кожній конкретній рухово-ігровій ситуації і створювати оптимальні умови для виконання наступних ефективних рухів. Є резон припустити, що початкове вміння балансувати тільки на руках потім, в подальшому розвитку дитини, складе у неї основу вміння глобального балансування всього тіла спільно з кінцівками (від приватного – до загального), що більшою мірою буде реалізовуватися вже в положенні стоячи, в ходьбі, лазінні, бігу та стрибках.

Перспективи розвитку даної кистьової функції необхідно пов'язати з вправами в упорах лежачи на нестандартних рухомих опорних поверхнях.

Балансувальна-верхня. Реалізується при перенесенні на одній або двох руках будь-якої опорної площини (підноса, тарілки, піддону і т.п.) з розташованими на ній предметами (посудом, їжею, фруктами). Ця функція дозволяє балансувати пензлем вгорі за підтримки даної опорної площини і не дозволяти предметам впасти і розсипатися. Типовим прикладом досконалості даної функції є робота класного офіціанта, який швидко несе в одній руці піднос з вишуканими стравами в дорогому посуді.

Перспективи розвитку даної функції у дітей полягають у вправах з перенесенням вгорі тренувального підноса з різними предметами на ньому (від плоскогранных предметів (кубиків), до овальних, циліндричних і кулястих) з установкою перенести ці предмети якомога швидше і не впустити жоден з них.

Гребкова (плавникова). Еволюційно першим виник клас риб, потім-земноводних. Плід під час вагітності, на пізніх термінах, також знаходиться в навколоплідних (фетальних) водах. Логічне припустити, що онтогенетично, в числі перших кистьових функцій, у дитини, що розвивається повинна знаходитися *функція гребка у воді*. У риб та інших тварин цю функцію виконують плавники, а у людського дитинчати – вже кисть. Умовно можна назвати цю кистьову функцію *плавниковою*. Грудні діти у воді і під водою з успіхом демонструють автоматизм даної функції «плавати-раніше ніж ходити!»). Щоб оцінити її значимість, досить подивитися в уповільненому режимі рухи руками у професійного плавця, що пливе способом «кроль» або «брас». При цьому дуже потужно тренується променезап'ястковий суглоб кожної кисті, а саме він найбільш широко проекційно представлений в корі головного мозку, що дозволяє йому бути головним активатором тонічної діяльності кори, стимулювати дозрівання необхідних для повноцінного розвитку дитини нейронних структур головного мозку.

Розвивати дану функцію можна як в басейні, використовуючи гребкові рухи в пружному водному середовищі, так і на суші, в сухому басейні з кульками, а також за допомогою гумових тяг-джгутів.

Блокуюча. В історичному плані ця функція виникла і сформувалася для реалізації необхідності зупинити когось або щось, не пустити його до свого будинку, рідних, майна – зупинити непрощених гостей, заборонити їм подальший рух. У рукопашному бою блоки ставилися для зупинки ударів противника. Ця здатність близька за своїм значенням до захисної функції.

І сьогодні в тренуваннях боксерів і бійців в різних єдиноборствах значна увага приділяється постановці блоків. У сучасному спорті блоки поширені також в таких іграх, як волейбол, гандбол, водне поло, баскетбол, хокей, футбол, регбі, американський футбол.

Перспективи формування даної функції у дітей бачаться в такому умовному методичному напрямку рухово-ігрової діяльності, як «не пуцу!».

Поштовхова. Історично поєдинок, сутичка або бій між опонентами зазвичай починався з взаємних штовхань один одного. Цей алгоритм з'ясування відносин зберіг свою актуальність і сьогодні. Служить більш м'яким варіантом ударної функції. Як і блокуюча функція, несе в собі попереджувальну, профілактичну спрямованість. За допомогою попередніх легких штовхань однією або двома руками дитина (людина) як би попереджає партнера (опонента) про своє небажання продовжувати з ним контакт або взаємодію. Відштовхування в даному випадку означає неприйняття іншої дитини (людини) або пов'язаної з ним ситуації.

Тренувати дану функцію слід через поштовхові рухи, спрямованих як на обтяжений предмет, так і на партнера (обережно).

Ударна. Історично дана функція кисті формувалася як основний вид силової взаємодії з опонентами. У доісторичні часи, при відсутності спеціальної зброї саме ударна сила руки (кисті) часто була основним фактором при вирішенні спірних моментів між людьми або групами людей.

Сьогодні за рахунок здійснення **ударних рухів долонями** по поверхні опори, предметів і живих тіл дитина осягає навколишній світ, пробує його на міцність, стверджує себе і при цьому благотворно стимулює розвиток великих півкуль головного мозку.

На наш погляд, в дошкільному дитинстві недооцінюються ці **барабанні** рухи з використанням різних звукових пристосувань: бубнів, барабанів, там-тамів, маракасів, хангів та інших. Це може стати окремим корекційно-розвиваючим напрямом, методом, технологією («ударна терапія» або «барабанна терапія»).

Крокова. Дана функція філогенетична є дуже давньою, оскільки нею володіли вже земноводні, які здійснювали своє пересування за рахунок крокових рухів передніми кінцівками. Надалі, в ході еволюції ця життєва, важлива функція зберіглася і розвинулася у плазунів, а потім – і у ссавців.

Сьогодні при пересуванні дитини в упорі лежачи, на животі і повзанні на чотирьох першими освоюють крокові рухи саме руки, що в подальшому сприятливо позначиться на становленні повноцінних кроків ніг при ходьбі, лазінні, бігу і стрибках [5., с. 96-101]. Почергові **крокові рухи** правою і лівою руками сприяють формуванню **перехресної координації верхніх і нижніх кінцівок**, побудові міжпівкульних нейронних взаємозв'язків, дозріванню необхідного нервового субстрату головного мозку, що позитивним чином позначиться і на подальшому психічному розвитку дітей.

В основу розвитку даної функції слід покласти різні крокові пересування на руках в упорах лежачи і в чотирьохопорному положенні.

Перекагу. З позиції філогенезу аналогічно стопі, що має функцію перекагу, кисть дитини також реалізує її при виконанні крокових рухів на руках. В цьому випадку основу долоні можна умовно порівняти з п'ятою стопи, саму долоню (vola) з поздовжнім склепінням стопи, а пальці руки уподібнити пальцям стопи. Для виконання повноцінного крокового руху в упорі лежачи кисть повинна здійснити прокочуючий рух по опорі, відштовхуючись від неї. Наочно це можна уявити на ободі колеса будь-якого транспортного засобу.

Функція перекагу є однією з найважливіших при формуванні повзальних рухів дитини, які є потужним стимулятором дозрівання відповідних мозкових структур.

Перспективи розвитку даної функції бачиться у використанні нестандартних опорних поверхонь, а також спеціальних пристосувань для кистьового захоплення – «ступалок» зі сферичною опорною поверхнею.

Захисна. Однією з найдавніших і важливих функцій кистей є **захист руками голови, обличчя і вразливих зон тіла** від навмисних або випадкових ударів, що наносяться ззовні іншими людьми, тваринами або предметами. Завдяки ній людина (дитина) в минулому і сьогодні має змогу зберегти здоров'я і життєздатність на належному рівні.

Формування цієї важливої функції практично не представлено в традиційних системах фізичного розвитку дошкільників. В основу такої методики можна покласти роботу з м'ячами (розгойдування підвішених м'ячів, кидки м'ячів) і формування захисних реакцій руками на їх наближення. Також для ударів і тренуванню захисту від них можна використовувати травмобезпечні м'які поролонові «палиці».

Страховальна. Історично дана функція у приматів забезпечувала виживання особини або зведення до мінімуму травматичного збитку від падіння з висоти.

Сьогодні, під час росту дитини і освоєння нею прямо стояння, ходьби, лазіння, бігу та стрибків також досить часто виникають ситуації падіння на опору, негативні наслідки якого можна уникнути за рахунок функції **ручної страховки** (тримаючись за опору або впираючись на опору кистями). Ця функція продовжує розвиток попередньої, захисної функції: тільки там предмет наближався до дитини, а тут, навпаки, дитина наближається до опори.

В основу вдосконалення цієї функції можна покласти освоєння дітьми «сидячого», стоячого, ходьбового і лазального основних рухових режимів, що реалізуються в ситуаціях неординарної, нестабільної, мінливої опори. Такий тренінг в значній мірі збагатить арсенал умінь і навичок ручної (кистьової) страховки.

Захоплююча. Історично значимість даної функції важко переоцінити – в її основі лежить інстинкт самозбереження: захоплення плодів для їх поглинання при харчуванні овочами і фруктами, а також захоплення жертви при полюванні у хижаків. Кистьове захоплення починає формуватися у сучасної дитини буквально з перших місяців життя і вдосконалюється в міру її дорослішання. Для *ефективного захоплення* предмета дитина може використовувати наступні способи: *гачковий, міжпальцевий, плаский, щипцевий, циліндричний, кульовий*. Різні їх комбінації щоразу народжують у своєму роді індивідуальне «*культурне*» кистьове захоплення.

У психофізичному (мовному) розвитку дошкільників необхідно в значній мірі посилити аспект освоєння дітьми різних способів захоплення предметів, а не тільки традиційного кульового при маніпуляціях з м'ячиком і його метаннях (можна розробити спецакалку-гумку для тренінгу всіх видів захоплень), а також використовувати роботу з пластиліном.

Кидкова. Історично це, мабуть, одна з найважливіших функцій кисті у виживанні людини в боротьбі з хижаками і ворогуючими племенами. Володіння холодною зброєю, зокрема, вміння метати дротики, сокири, бумеранги і списи далеко і точно забезпечувало людині та її племені велику ймовірність виживання.

Сьогодні ця функція в порівнянні з її історичною першофункцією в значній мірі втратила свою актуальність і тепер носить прикладний спортивно-розважальний характер: метання різних снарядів в легкій атлетиці, кидки м'яча в спортивних іграх, попадання в мішень в дартсі, в городках, в боулінгу і т. п.

В основу тренінгу даної функції слід покласти металеві, кидкові рухи різних предметів в ціль і на дальність.

Резюмуючи вищенаведене, для дітей дошкільного віку з усього силового арсеналу кистьових функцій необхідно вибрати характерний для даного віку *набір актуальних силових кистьових функцій*: опорна, підтримуюча, крокова, кидкова, вису, поштовхова.

Таким чином, підсумовуючи виконане дослідження, представимо попередні **висновки**:

1. Роль кисті та кистьових функцій відома в педагогіці та реабілітології вже давно, але на жаль не знайшла повноцінного системного відображення у програмових документах та методичних розробках щодо дошкільної освіти.

2. Існують різні спроби класифікувати кистьові функції людини (дитини), але вони носять розрізнений характер і не віддзеркалюють всього спектру кистьових можливостей дитини.

3. На основі вивчення літературних джерел з проблематики та особистого багаторічного досвіду вивчення предметно-практичної діяльності дітей нами розроблена попередня робоча класифікація силових кистьових функцій людини, в яку увійшли: опорна, підтримуюча, ресорна, балансувальна-нижня, балансувальна-верхня, гребкова (плавникова), блокуюча, поштовхова, ударна, крокова, перекачу, захисна, страхувальна, захоплююча, кидкова.

Перспективи дослідження силових кистьових функцій у дошкільників знаходяться у розробці методики діагностування цих функцій та методичного арсеналу їхнього подальшого розвитку та корекції.

Використана література:

1. Базовий компонент дошкільної освіти (Державний стандарт дошкільної освіти). Нова редакція. Затверджено наказом Міністерства освіти і науки України від 12.01.2021 № 33. Київ. 37 с.
2. Доман Г., Доман Д., Хаги Б. Как сделать ребенка физически совершенным. М. : Аквариум, 2000. 336 с.
3. Єфименко М. М. Корекція кистьових функцій у дітей з порушеннями психофізичного розвитку. *Актуальні питання корекційної освіти (педагогічні науки): збірник наукових праць / М-во освіти і науки України, Нац. пед. ун-т імені М. П. Драгоманова. Кам'янець-Подільський : ПП Медобори-2006, 2016.*
4. Єфименко М. М. Програма з фізичного виховання дітей раннього та дошкільного віку «Казкова фізкультура». Видання друге, доповнене і перероблене. Вінниця : ТОВ Твори, 2019. 53 с.
5. Єфименко Н. Н. Роль ползания в коррекции нарушений психофизического развития дошкольников. *Научный часопис Національного педагогічного університету імені М. П. Драгоманова*. Серія 19. Корекційна педагогіка та спеціальна психологія. – Випуск 32. Частина 1 : збірник наукових праць / М-во освіти і науки України, Нац. пед. ун-т імені М. П. Драгоманова. – Київ : Вид. НПУ імені М. П. Драгоманова, 2016. С. 96 – 101.
6. Кольцова М. М., Рузина М.С. Ребенок учится говорить. Пальчиковый игротренинг. Москва : У-Фактория, 2006. 224с.
7. Смолянинов А. Г., Ванцова А. Рука – мозг. Киев ; Братислава ; Москва ; Мюнхен, 2011. 112 с.
8. Polatajko HJ (2001). "The evolution of our occupational perspective: the journey from diversion through therapeutic use to enablement". *Canadian Journal of Occupational Therapy*. 68 (4): 203–207. doi:10.1177/000841740106800401
9. Colman W (1992). "Maintaining autonomy: the struggle between occupational therapy and physical medicine". *The American Journal of Occupational Therapy*. 46 (1): 63–70. doi:10.5014/ajot.46.1.63

References:

1. Bazovyi komponent doshkilnoi osvity (Derzhavnyi standart doshkilnoi osvity). [Basic component of preschool education (State standard of preschool education)] Nova redaktsiia. Zatverdzheno nakazom Ministerstva osvity i nauky Ukrainy vid 12.01.2021 № 33. Kyiv. 37 s. [in Ukrainian]
2. Doman G., Doman D., Hagi B. Kak sdelat rebenka fizicheski Sovershennyim [How to make a child physically perfect]. M. : Akvarium. 336 s. [in Russian]
3. Yefymenko M. M. (2006, 2016). Korektsiia kystovykh funktsii u ditei z porushenniamy psykhofizychnoho rozvytku. [Correction of wrist function in children with mental and physical disabilities]. Aktualni pytannia korektsiinoi osvity (pedahohichni nauky):

- zbirnyk naukovykh prats : vyp. 7, u 2 t./ za red. V. M. Synova, O. V. Havrylova. Kamianets-Podilskyi : PP Medobory [in Ukrainian]
4. Yefymenko M. M. (2019). Prohrama z fizychnoho vykhovannia ditei rannoho ta doshkilnoho viku «Kazkova fizkultura». [Program for physical education of young and preschool children "Fabulous physical education"]. Vydannia druhe, dopovnene i pereroblene. Vinnytsia : TOV Tvory. 53 s. [in Ukrainian]
 5. Efimenko N. N. (2016). Rol polzaniya v korrektsii narusheniya psichofizicheskogo razvitiya doshkolnikov. [The role of crawling in the correction of disorders of the psychophysical development of preschoolers]. Naukovyi chasopys Natsionalnoho pedagogichnoho universytetu imeni M. P. Drahomanova. Seriya 19. Korektsiina pedahohika ta spetsialna psykholohiia. – Vypusk 32. Chastyna 1 : zbirnyk naukovykh prats / M-vo osvity i nauky Ukrainy, Nats. ped. un-t imeni M. P. Drahomanova. Kyiv : Vyd. NPU imeni M. P. Drahomanova. S.96 – 101 [in Russian]
 6. Koltsova M. M., Ruzina M.S. (2006). Rebenok uchitsya govorit. Palchikovyiy igrotrening. [The child is learning to speak. Finger game training]. Moskva : U-Faktoriya. 224s. [in Russian]
 7. Smolyaninov A. G., Vanchova A. (2011). Ruka – mozg. [The hand is the brain]. Kiev ; Bratislava ; Moskva ; Myunhen. 112 s. [in Russian]
 8. Polatajko HJ (2001). "The evolution of our occupational perspective: the journey from diversion through therapeutic use to enablement". Canadian Journal of Occupational Therapy. 68 (4): 203–207. doi:10.1177/000841740106800401
 9. Colman W (1992). "Maintaining autonomy: the struggle between occupational therapy and physical medicine". The American Journal of Occupational Therapy. 46 (1): 63–70. doi:10.5014/ajot.46.1.63

Kantarzhy V. K. Classification of power wrist functions in subject-practical activities of preschoolers

The article attempts to systematize and classify the arsenal of basic power wrist functions in preschoolers with a focus on their subject-practical activities. Based on the analysis of literature sources and personal long-term experience, a working classification of power wrist functions in older preschoolers was created. The importance of the primary formation and correction of the power functions of the wrist in the general psychophysical development of preschoolers is proved. A detailed description of each function is given both from a historical standpoint (phylogenetic aspect) and from the perspective of its current relevance. Particular attention was paid to the support function of the upper extremities – it is, in the author's opinion, fundamental in the formation of the musculoskeletal system of the child in early ontogenesis and stimulates skeletal development and verticalization of the body to orthograde position. The logical sequence of formation of power carpal functions in the biologically conditioned phylogenetic-ontogenetic chain is presented.

The connection of each power wrist functions with the actual for the person (child) type of subject-practical activity is shown. Promising ways of development, formation and correction of each of these power functions are briefly outlined.

In the conclusions the author gives an approximate working classification of human wrist functions: supporting, spring, balancing-lower, balancing-upper, rowing (fin), blocking, push, shock, step, roll, protective, safety, exciting, throwing. Further, only those basic power functions of the wrists were updated, which need to be developed in preschoolers for their full psychophysical development and further successful socialization.

Prospects for the study of power wrist functions in preschoolers are in the development of methods for diagnosing these functions and the methodological arsenal of their further development and correction.

Key words: power wrist functions, subject-practical activity, preschoolers, classification, correction.